

КНИЖАРСКА ДУМА

Излиза всяка сряда

Абонаменти:

За година . . . 60 лв.
За 1 брой . . . 3 лв.

Такси:

За търговски реклами
2 лв. на кв. см. По-го-
лемите реклами по спо-
разумение. — Годишни,
венчални и скръбни
известия по 50 лв. Мал-
ки обявл. 1 л. на дума.

Урежда редакция. комитетът

Гл. редакторът: Д. Димитровъ

Всички статии и други писма за вестника
се изпращат на главния редакторъ —
Д. Димитровъ — Варна.Ратникъ за Книжарския Съюзъ
въ България

Администрация — Варна

Всички суми за вестника и за реклами
се изпращат до редакцията — Варна.

ПОКАНА

На 7 и 8 май въ София ще се състои среща на желаещите колеги за размяна на мисли по положението на книжарската търговия.

Настоящото замъня отделните покани

Уверения за пътуване съ 1/2 билетъ има въ редакцията. Ще се изпращатъ при поискване.

Отъ името на книжарския съюзъ и на всички книжари, редакцията изказва своите съболезнования на пострадалите отъ землетресението колеги.

Стига пасивностъ.

Денъ следъ денъ животътъ ни се отегчава. Общата криза се отразява най-напредъ и най-силно върху ония стопански сфери, които сж се нагърбили да задоволяватъ една културна нужда на маситъ. А книжарството е преди всичко такова. Прочитната книга не върви, учебниците се икономисватъ, препродаватъ се и се използватъ по няколко години. Ето и тази година нѣма да има изборъ на нови учебници, децата ще си останатъ съ старитъ и нашата продажба ще обхване най-много 20% отъ ученицитъ. Икономии се правятъ и въ учебни пособия и въ ученически потреби и въ канцеларски материали и въ всичко книжарско. Общинитъ сж загизили до гуша въ дългове, каквото взематъ отъ книжаря, смѣтатъ го за плячка и не мислятъ и да го плащатъ. Търговията сжщо не върви; търговскитъ канцеларии едва живѣятъ и консумиратъ съвършено малко материали. За луксознитъ книжарски артикули излишно е и да се говори. Книжарницитъ сж натрупани съ стоки, тефтеритъ сж пълни съ вересии, а кредиторитъ не само искатъ своето, но не се посвѣняватъ и да конкуриратъ книжаря, когато той почне да се въздържа отъ покупки.

Книжнитъ складове вече никде не държатъ за интереситъ на своитъ клиенти. Следъ като взематъ тѣхнитъ поръчки, слѣдъ като ги натоварятъ съ грамада стоки, обикалятъ и бакали и будкаджии и печатари и всички ония въобще, на които би трѣбвало да продава книжаря. Нѣщо повече, кждѣто могатъ, тѣ се отзоваватъ на исканията и на канцеларии, кантори, частни лица и пр. и конкуриратъ собственигъ си клиенти. Много пжти писахме

по тия въпроси, вземахме громки резолюции, правихме горещи апели — нищо не помага. Нима трѣбва да скръстимъ ржце и да се примиримъ съ злото?

Система бѣше учебницитъ да ни се даватъ на консигнация. Единъ издателъ започна да иска предварителни полици. Всички го осждаха за това. Но не мина много време започнаха единъ по единъ всички да му поддръжаватъ. Едни правѣха това подъ благовидния предлогъ да не би книжаритъ да ги забравятъ презъ сезона, други за да се обезпечатъ, а трети за да си услужатъ. Миналата година издателствата се сетиха да ни искатъ полици за всички учебници, останали следъ приключване сезоннитъ смѣтки, за да не стоятъ открити тия смѣтки, макаръ и да сж консигнационни. Нѣщо повече, тѣ се опитаха да оставятъ за наша смѣтка всички налични първоначални учебници, срока на които изтичаше. Ако не се бѣше продължилъ срока на тия учебници, мнозина книжари щѣха да осъмнатъ съ остатъци, много по-големи отъ реализиранитъ печалби. И по този начинъ прословутитъ учебници, които тѣй много отегчаватъ нашитъ взаимни отношения, щѣха да станатъ източникъ на грамадни щети. Не знамъ точното число на тия останали учебници, не знамъ размерътъ на щетитъ, които щѣха да ни оставятъ тѣ, не е трудно да си представя, обаче, конфликтитъ, които щѣха да ни докаратъ тѣ, както между книжари и книжари, така и между книжари и издатели.

Онова което се отсрочи миналата година, обаче, днесъ е предъ насъ. Ще трѣбва ли да го посрѣщнемъ съ скръстени ржце и да се оставимъ на благоусмотрението на издателитъ. Ужасъ ме обзема като си по-

мисля каква опасностъ виси надъ книжарството по този въпросъ. Когато лани по сжщия този поводъ писахъ въ единъ циркуляръ, че издателитъ вдигатъ консигнацията и оставятъ върху насъ цѣлия рискъ на учебникарския хаосъ, едно отъ най-големитъ издателства ме упрекна, че не съмъ билъ правъ и че тѣ поне не мислятъ да отменяватъ досегашнитъ си отношения съ клиентитъ. Но когато презъ декемврий, преди продължаването срока, трѣбваше да приключваме своитъ смѣтки съ издателствата, сжщото това издателство въ своя циркуляръ за описъ на наличнитъ учебници изрично изключваше отъ този описъ първоначалнитъ учебници, като ги оставяше въ тежестъ на книжаря. Тази година издателитъ сж открити. Още отъ сега тѣ признаватъ, че всички поръчки за първоначални учебници ще се изпълняватъ за наша смѣтка и, че на края не ще признаватъ никакви остатъци. Съгласни ли сме ние на това и ще ли го приемемъ безропотно?

Прочитната книга тежее; натрупва се, обременява ни и ни създава сума работа, сума главоболия и безчетъ ядове. Издателитъ на книги вече загубиха всѣкаквъ срамъ, всѣкаквъ сѣбнъ. Оплакватъ се единъ противъ други за непочтени похвати и още, преди да си затворятъ устата, и тѣ отъ своя страна замислюватъ нови хитрини, нови лукавства и нови падения. Всички викатъ противъ Игнатовщината и всички се мжчатъ да я надскочатъ. Даже и издателства, които държаха интимни връзки съ насъ, не се посвѣниха да предлагатъ литература направо на консултатори и учители 2—3 пжти по-евтино отколкото я даватъ намъ било на консигнация, било за наша смѣтка. До като съ окръжното си, отъ 15.XII м. г. Хемусъ ни предлага за поръчки надъ 2000 лв. срещу полици падежъ 4, 6, 8 и 10 месеца максимална отстъпка 50%, въ циркуляра си до училищата предлага два и три пжти по-големи отстъпки. Гдѣ е тукъ логиката, гдѣ е грижата за интереситъ на книжаря, гдѣ е поне елементарната коректностъ къмъ хората, които му пласирватъ по за десетки хиляди лева книги годишно? Наистина, на книжаритъ, които подушиха своевре-

менно този циркуляръ и се съгласиха да се наредятъ въ строя на учителитъ, къмъ които той бѣ адресиранъ, Хемусъ направи предлаганитъ въ тоя циркуляръ отстъпки. Но гдѣ е тукъ предимството на книжаря, като постояненъ клиентъ и агентъ на издателството? При това колцина можаха да направятъ това? Азъ самъ изписахъ книги презъ мартъ отъ Хемусъ. Но тия книги ми се фактурираха не по условията адресирани до учителитъ, а по тия адресирани до книжаритъ. Не претендирамъ за по-големи, за съсипателни за самото издателство отстъпки. Имамъ право да протестирамъ, обаче, когато самото издателство се намѣсва въ моя пазаръ, влиза въ прѣки връзки съ него, търси агенти отъ чужди на тая работа среди и имъ предлага условия далечъ по-изгодни отъ моитъ. Та кому ще продавамъ азъ изписанитъ книги.

Частнитъ издатели и тѣ единъ презъ други се надпреварватъ да се адресирватъ съ най-примамливи условия и съ най-голема безочливостъ къмъ публиката и къмъ читалищата. Курьеръ е сжщо така единъ удобенъ и винаги приятенъ плащоръ на издателитъ.

Книжарътъ остава като последня инстанция и резервенъ депозитаръ на прочитни книги. И то атакуванъ, конкуриранъ отъ всички страни. Нима ще трѣбва да се примири и съ това си положение?

Нелоялната конкуренция на държавата, държавнитъ институти и държавнитъ чиновници всѣки денъ се разширява. Говоримъ, протестираме, но нищо не правимъ и противъ това.

А взаимната конкуренция, взаимнитъ ежби, ненаситната алчностъ и безскруполната хитрина все още разпокъсватъ книжарството и парализиратъ неговата воля за единение, взаимностъ и самопомощъ. Нима може да се протаква повече така?

Вечъ 20 броя отъ вестника изпращамъ редовно на всички първоначални абонати. Подканихъ ги нѣколко пжти да си внесатъ абонамента. Мнозина се спотайватъ. Принудихъ се да имъ изпратя квитанции чрезъ пощата. Половината ги връщатъ съ бележка „Отказвамъ да го получавамъ“. Та защо сж мълчали до сега, шомъ като не сж искали да го получаватъ. Или и къмъ собствения си ве-

стникъ, който вече години наредъ разкрива нашите болки, чука върху нашите съвести и съ нечовърни усилия се мжи да ни направи хора и търговци, ще трѣбва да се отнесемъ по мародерски. Та колко е 60 лв. че не искатъ да ги платятъ за вестника си. При това, между отказалитѣ има и много състоелни книжари, интелигентни хора и убедени повече отъ насъ въ необходимостта отъ онова, за което ратува вестника.

За честта на книжарството ще трѣбва да признаемъ, обаче, съществуването и на редица радостни факти въ неговата срѣда. Надигатъ се книжари съ строгъ търговски моралъ, съ твърдо обществено и колегиално съзнание и убедени и здрави привърженици на една взаимност. Наистина тѣ сж малко, тѣ сж прѣснати по единъ двама изъ цѣлата страна, тѣ сж потопени въ общата маса на книжарския хаосъ, тѣ се губятъ отъ очи. Но тѣ трѣбва да се откриятъ, трѣбва да се извикатъ, трѣбва да се сплотятъ и да образуватъ здравото ядро на книжарския съюзъ.

Мнозина колеги настояватъ да се съберемъ наскоро, да размѣнимъ мисли по своето поло-

жение и да потърсимъ срѣдства за превъзможване на злинитѣ, които ни душатъ. По Велкиденъ бѣше неудобно да направимъ това. Обявихъ въ миналий брой, че ще можемъ да се съберемъ по време на читалищния конгресъ. Конгресътъ ще бѣде на 6 и 7 май. Увѣренията важатъ за отиване отъ 3 до 5 май и за връщане отъ 8 до 12 май. Найудобно ще е нашата сбирка да се състои на 7 или 8 май. Мѣстото ще се обяви въ София.

Увѣрения за пътуване съ половинъ билетъ може да получи всѣки отъ своето читалище или отъ редакцията.

На тая сбирка трѣбва да дойдатъ всички колеги, които чувствуватъ тежестта на книжарското положение и вѣрватъ, че тя може да се намали само чрезъ общи усилия и единство. Наистина презъ августъ ще имаме конгресъ, но той е далечъ и сигурно тогава ще бѣде вече късно по много въпроси. Трѣбва да се побърза, да се обмислюва добре и да се действува решително. Зашото увѣренъ съмъ, проспимъ ли и тази година, дълго ще има да спимъ и да се окайваме.

Детскитѣ библиотеки въ Америка.

Въ Америка децата всѣкога сж имали възможностъ да посещаватъ общественитѣ библиотеки наравно съ възрастнитѣ, даже и библиотеката „Конжеса“ въ Вашингтонъ ги е допущала, когато въ Англия посетителитѣ на „Британския музей“ не могатъ да бждатъ лица по-малки отъ 21 година.

Въ Америка първата стая за детско четене била отворена въ 1890 г. Въ 1900 год. отъ 125 голѣми обществени библиотеки 31 имали отдѣли за деца, а сега тѣ сж станали всеобща потребностъ и тяхното число нѣма чегъ. Библиотека безъ детски отдѣлъ, не говоримъ за строга научнитѣ, се счита закъснѣла. Ако е било трудно да се намѣри отдѣлна стая за детско отделение, задоволяватъ се съ единъ жгълъ отъ общата читалищна зала. Не рѣдко се устройватъ отдѣлни входове за деца направо отъ улицата, така че тѣ съвършено не се сношаватъ съ възрастнитѣ или не се мѣсятъ съ тѣхъ. Не ще бѣде далеко, когато въ Америка ще почнатъ да строятъ особени здания за детски библиотеки. Изложението на стаята за детска библиотека е отъ голѣмо значение; тя се строи така, че да бѣде по възможностъ свѣтла и прозрачнитѣ и да бждатъ обрнати къмъ слънчевата страна. Стенитѣ на стаята окрасени съ картини, на ниски шкафове сж поставени бюстове, глобуси, саксии и вази съ цвѣта. Зимно време въ стаята гори постоянно печка. Децата трѣба да се чувствуватъ въ уютна домашна обстановка, тѣ ласкаво се посрещатъ и внимателно се изслушватъ тяхнитѣ въпроси и желання. Маситѣ, столоветѣ, полицитѣ, поставитѣ за книги, всичко това е приспособено за детски ръстъ и въ голѣмата си частъ всичко много изящно. Има детски библиотеки съ хиляди томове, устроени така, че децата сами могатъ да си взематъ книги, както за четене, така и за разглеждане на картинки. Тѣй като децата задаватъ маса въпроси, трѣбватъ отговори и съвети, затова въ детския отдѣлъ има всѣкога усиленитѣ слугащи, напимѣръ въ деветъ стаи на детския отдѣлъ въ Вѣстонската обществена библиотека има 10000 тома съ 4 слугащи. Въ Буфало при сжщата наличностъ на книги има 6 слугащи. Детскитѣ библиотеки биватъ открити отъ 9 часа су-

тринъ до 6 часа вечеръ, понекога и 1—2 часа вечеръ за четене на високъ гласъ или разказване на приказки.

Ограничение възрастта на посетителитѣ почти не съществува, майката може на рѣце да донесе своето малко дете, за да му показватъ окрасенията и картинки. За въкъщи книги се даватъ на деца по възрастни отъ 10 години. Тѣ получаватъ за всѣка своя лична подписана картичка книга, както и възрастнитѣ съ своя подписъ отговарятъ за цѣлостта на книгата. Американцитѣ още презъ детството възпитаватъ детето да се ползува отъ библиотеката и ги приучва съ предпазливостъ да се отнасятъ съ книгата и да я уважаватъ. Тѣ считатъ, че това дете, което е стигнало 14 годишна възраст и не е имало възможностъ да получи най-малко десетина книги отъ обществената библиотека, се явява жертва на несправедливостта и нанесената му обиди, никога не може напълно да се изглади. Така американцитѣ съ любовъ се отнасятъ къмъ книгитѣ и така ценятъ богатия и радоститѣ на знанията, източници на които се явяватъ общественитѣ библиотеки. Внимателното отнасяне къмъ книгитѣ указва върху децата не толкова нравственото въздействие но чисто практичното приспособяване. Нечиститѣ рѣце съвършено не се допускатъ въ читалнята, при входа е поставенъ прекрасенъ умивалникъ, отъ който се ползуватъ малкитѣ посетители преди да сж влѣзли въ читалнята. Въ самитѣ книги сж поставени или залепени листове съ разнo съдържание, съ които се моли за добро отнасяне съ книгитѣ. Ето единъ образецъ отъ текста на едно отъ тия листчета:

„Азъ послушахъ единъ разговоръ на библиотечнитѣ книги и малкитѣ деца и записахъ това. Книгата каза на детето. Моля, не се докосвай до мене съ нечисти рѣце, на мене ще ми бѣде срамно, когато после ме вземе друго дете. Не ме оставяй на дѣжда, азъ така лесно се простудявамъ, както и Вие децата. Не ме дражжи съ перо или моливъ, това е некрасиво. Когато ме четешъ, не слагай лѣкитѣ си върху мене боли ме. Не ме поставяй съ лице къмъ масата; не поставяй между моитѣ листа нито моливъ, нито каквото и

ПРОДАЖБА НА КНИЖАРСКИ СТОКИ

Съобщава се на интересующитѣ се, че въ общото събрание на кредиторитѣ отъ 28. II. 1928 г. по несъстоятелността на Петъръ Ефтимовъ, книжаръ, Бургазъ, се реши да се продаде всичката стока изцѣло описана въ магазина. Съгласно описа, стоката възлиза на стойностъ 1.481.032 лева. Описа може да се прѣвѣри винаги при синдика Бургазъ, а по поискване се изпраща. Заинтересувани купувачи да се отнесатъ до синдика да направятъ предложенията си. Дадената цена ще се одобри отъ общо събрание на кредиторитѣ. Адресъ: Л. Недевъ—адвокатъ, Бургазъ. 3—3

Синдикъ: Л. Недевъ.

да било твърдо и дебело, освенъ тънко парче отъ хартия, отъ това се поврежда моята подвързия. Ако си превършилъ четенето и се боишъ да не изгубишъ мѣстото, докждето си стигналъ, не поставяй знакъ съ нокетъ, твърдъ предметъ и не погъвай листоветѣ ми, а постави бѣла хартия, затвори ме и ме постави на моето мѣсто, за да мога удобно и спокойно да си отдѣхна. Незабравяй, че следъ това нужно ми е да гостувамъ и у други деца. Освенъ това нѣкога може наново да се срещнемъ и на тебе самъ ще ти бѣде тежко да ме видишъ стара изжсана и грозна. Помогни ми да остана свежа и чиста и азъ ще ти помогна да бждешъ щастливъ“.

Основното образование у насъ презъ 1926—1927 г.

Основното образование въ България се добива въ първоначалнитѣ училища и прогимназии. Много малко сж населенитѣ мѣста, въ които нѣма първоначално училище.

Презъ учебната 1926—1927 год. е имало 4192 първоначални училища и 1288 прогимназии, отъ които самостоятелни 3611 първоначални училища и 707 прогимназии и 581 пълни основни училища (т. е. първоначално заедно съ прогимназия). Тѣзи училища сж се помѣщавали въ 6036 обществени и частни сгради.

Въ първоначалнитѣ училища сж следвали 104,584 ученици, отъ които 212,470 момчета и 192,114 момичета. Отъ всички ученици до края на годината останали 376,645, отъ които 96 на сто българчета и 4 на сто отъ други народности.

Общиятъ брой на учителитѣ въ първоначалнитѣ училища е билъ 12,538, отъ които учители 5823 и 6775 учителки.

Презъ 1926/27 уч. год. е имало 1283 прогимназии, отъ които 176 сж имали само I класъ, 151 I и II класове, а 961 — I, II и III класове. На 4,257 души се пада една прогимназия.

Прогимназитѣ сж имали 4,432 паралелки съ 132,320 ученици. Отъ тѣхъ напуснали презъ годината 15811 ученици, останали до края 116,509.

Сжщата година учителскиятъ персоналъ въ прогимназитѣ се състоялъ отъ 2,725 учители и 2,339 учителки — всичко 5,724

Търговски лични карти.

Централниятъ комитетъ на Българския Търг. Съюзъ рѣши да снабди всички членове на съюзнитѣ търговски дружества и сдружения съ еднообразни лични карти въ кожени портфейли, които да бждатъ заверени отъ дружествата или сдруженията и отъ надлежната полицейска властъ, за да могатъ тѣзи лични карти да служатъ като легитимации предъ всички официални лица и мѣста.

Освенъ това сжщия комитетъ рѣши да снабди всѣки членъ и съ съюзна значка изобразяваща емблемата на търговията (главата на Меркурий) отъ бѣлъ металъ, поставенъ върху емаилова основа въ тритѣ национални цвѣта и съ буквитѣ върху тѣхъ Б. Т. С.

Тѣзи значки ще иматъ право да носятъ само членоветѣ на сдружението и ще съставляватъ нераздѣлна частъ отъ горната имъ лична карта.

Цената на личната карта е 60 лв., а на значката 30 лв., а всичко 90 лв.

Желающитѣ редовни членове на сдружението най-късно до края на м. Априлъ да изпратятъ сумата на Секр. касиера Рашко Т. Чипевъ въ София, за да имъ се изпратятъ отъ горнитѣ карта и значка.

Отъ Сдруж. на търгов.-книжари.

Книгописъ

Получиха се въ редакцията следнитѣ нови книги:

Художественъ речникъ отъ Ник. Райновъ, издание на Сим. Василевъ, Пловдивъ цена 50 лв. Съдържа имената и дѣлани за живота и творчеството на всички по-важни български и чужди художници.

Загидката на земята (петролтътъ) отъ П. Е. Василковски. — №15 на библ. „Изъ тайнитѣ на земята“, уреждана отъ Хр. Янковъ, София. цена 5 лева.

Сказания отъ Хр. Казанджиевъ №2 на библ. „Древна България“, уреждана отъ П. Карапетровъ, цена 5 лева.

Първоучителитѣ отъ Д. М. Люляковъ, №3 отъ сжщата библиотека, цена 5 лева.

Смъртта на Калояна отъ Ст. М. Поповъ №4 отъ сжщата библиотека цена 5 лева.

За жива вода, детска драма отъ Нед. Беневъ, у-лъ Габрово. Собствено изд. цена 6 лева.

Стопанска България ръководство за професионални и др. училища, отъ Р. Пухлевъ, учителъ въ Механотехнич. училище София. Собствено издание, цена 40 лева.

Духовнитѣ качества на Македонскитѣ българи отъ Г. Трайчевъ, у-лъ София. Собств. издание, цена 10 лв.

ТЕВТЕРИ

Търсете ги въ всичкитѣ книжарници или въ КНИЖНИЯ СКЛАДЪ НА СОФИЙСКА БАНКА бул „Дондуковъ“ № 48

Приематъ се и специални поръчки.

Алекси Гуровъ — Варна

произвежда най-доброкачественитѣ постели и тебешери. Цени конкурентни.

Печатница и Хромолитография

„Просвѣщение“

на П. Зенгиновъ — Варна.

Поръчка № 196.